

PAŽYMA
APIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL NOTARŲ ATLYGINIMO UŽ NOTARINIŲ VEIKSMŲ ATLIKIMĄ, SANDORIŲ PROJEKTŲ PARENGIMĄ, KONSULTACIJAS IR TECHNINES PASLAUGAS DYDŽIŲ (ĮKAINIŲ) BEI ATLEIDIMO NUO ĮKAINIŲ MOKĖJIMO ATVEJŲ SĄRAŠO PATVIRTINIMO“ PROJEKTĄ (TOLIAU – NUTARIMO PROJEKTAS) DERINIMĄ

Institucijos pavadinimas (rašto data ir Nr.)	Pasiūlymas/pastaba	Komentarai
Lietuvos notarų rūmų 2023-06-17 raštas Nr. S-328	<p>Bendros pastabos dėl įkainių projekto</p> <p>1. Nustatant notarinių veiksmų įkainius, būtina atsižvelgti į neigiamą infliacijos įtaką aktualiu laikotarpiu. Atitinkamai turi būti didinami fiksuoti įkainiai bei į didesniąją pusę koreguojamos su procentiniais įkainiais susijusios minimali ir maksimali (5 000 Eur, 12 000 Eur) įkainių ribos. Tačiau pateiktame įkainių projekte, net ir po to, kai buvo priimtas sprendimas į įkainių dydį papildomai įtraukti papildomus notarinius veiksmus, tokius kaip sandorio projekto parengimas, duomenų perdavimas valstybės registrams, o 2022 m. gruodį pagal vartotojų kainų indeksą (VKI) apskaičiuota vidutinė metinė infliacija siekė 19,7%, dalis įkainių liko nepakitę. Notarinių veiksmų įkainiai ir įkainių ribos, kurie buvo apskaičiuoti neatsižvelgiant į infliacijos įtaką aktualiu laikotarpiu, neatspindi realios padėties ir didina šių įkainių nuostolingumą, kadangi neįvertina su infliacija susijusio notarų biuro sąnaudų augimo.</p> <p>Šiame kontekste atkreiptinas dėmesys į Civilinio proceso kodekso 82 straipsnio 1 dalį, kurioje nustatyta, kad kodekse nustatytą žyminį mokestį, sprendimų vykdymo išlaidas ir teismo baudas, išskyrus apskaičiuojamas procentais, teismai indeksuoja atsižvelgdami į ketvirčio vartojimo kainų indeksą, jeigu jis didesnis negu 110. Analogiškos nuostatos yra ir Lietuvos Respublikos teisingumo ministro įsakymu patvirtintoje Sprendimų vykdymo instrukcijoje.</p> <p>Atitinkamai, šiuo metu galiojantys ir žyminio mokesčio indeksavimui naudojami 2023 m. pirmojo ketvirčio vartojimo kainų indeksai (taikytinas indeksas apskaičiuojamas laikotarpiui nuo įstatymo, kuriame nustatytas žyminis mokestis ir teismo baudos,</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Nėra teisinio pagrindo, nustatant įkainius, atsižvelgti į infliaciją. Vadovaujantis Notarų atlyginimo dydžių (įkainių) nustatymo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2023 m. sausio 25 d. nutarimu Nr. 59 (toliau – Metodika), 7.3 papunkčiu, apskaičiuojami įkainiai už notarinių veiksmų atlikimą, sandorių projektų parengimą, konsultacijas ir technines paslaugas dydžių (įkainių) (toliau – įkainiai) pagal nustatytą maržą, kuri turi užtikrinti Metodikos 4.3.2 papunktyje nurodytą vidutinį notaro atlygį.</p>

	<p>įsigaliojimo mėnesio iki kiekvieno ketvirčio pradžios), ženkliai viršija nustatytą bazinį 110 dydį ir yra lygūs:</p> <p>138,4 palyginti su 2019 m. birželio mėn.</p> <p>143,5 palyginti su 2018 m. sausio mėn.</p> <p>146,0 palyginti su 2017 m. liepos mėn.</p>	
	<p>2. Notarinius veiksmus atliekant nuotoliniu ar mišriu būdu, jų atlikimas užtrunka ilgiau, nei visiems asmenims dalyvaujant fiziškai notaro biure (ilgiau užtrunka tapatybės nustatymas, kadangi ji papildomai nustatoma naudojant specialias kompiuterines technologijas ir programinę įrangą, daugiau laiko pareikalauja dokumentų derinimas iki notarinio veiksmo atlikimo), ir jie yra rizikingesni (dėl tinkamo tapatybės nustatymo ir pan.). Todėl turi būti nustatytas atskiras įkainis, kai notariniai veiksmai atliekami nuotoliniu ar mišriu būdu. Notarui atliekant notarinį veiksma nuotoliniu ar mišriu būdu, neįmanoma procesų automatizuoti taip, kad jie užimtų mažiau laiko negu atliekant notarinį veiksma klientui fiziškai atvykus į notaro biurą. Notarinių veiksmų atlikimo nuotoliniu būdu negalima prilyginti kitoms elektroniniu būdu gaunamoms, automatizuotoms paslaugoms. Notaras pats atlieka visus tuos pačius veiksmus, kuriuos atliktų klientui atvykus į biurą, o kai kurie veiksmai nuotoliniu būdu užtrunka dar ilgiau. Pažymėtina, kad už notarinio veiksmo atlikimą nuotoliniu būdu Estijoje pridedama prie notaro atlyginimo 20 Eur, Vokietijoje (kur nuotoliniu būdu yra teikiama tik viena paslauga - juridinio asmens steigimas) – 25 Eur.</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Metodika nenustato teisinio pagrindo, apskaičiuojant įkainius, atsižvelgti į notarinio veiksmo atlikimo būdą ir tokiu būdu diferencijuoti įkainius. Taip pat Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija neturi objektyvių duomenų, pagrindžiančių didesnes notarinio veiksmo atlikimo nuotoliniu ar mišriu būdu laiko sąnaudas ir didesnę tokių būdų atliekamų notarinių veiksmų rizikingumą. <i>Neturint šių objektyvių duomenų, neįmanoma ekonomiškai pagrįsti siūlomo papildomo įkainio dydį.</i></p> <p>Kartu svarstytina, ar, siekiant skatinti nuotolinių ir mišrių veiksmų atlikimą, už tokiais būdais atliktus notarinius veiksmus įkainiai turėtų būti didesni.</p>

	<p>Pastabos dėl atskirų įkainių ir jų formuluočių Įkainių projekte:</p> <p>1. Konsultacija gali būti reikalinga ne tik Įkainių projekte nurodytais atvejais (atliekant notarinius veiksmus, susijusius su juridinio asmens steigimu ir veikla, vertybinių popierių, pinigų arba teisių perleidimo, pasidalijimo, paskolos, kreditavimo sandorių tvirtinimo atvejais ar kai veiksmas turi tarpvalstybinį elementą), todėl siūlytume papildomai nustatyti, kad konsultacija gali būti teikiama ir kitais atvejais, esant objektyviam poreikiui ir aplinkybėms (kai neketinama sudaryti sandorio arba sandoris yra sudėtingas, reikalaujantis papildomo notaro darbo, laiko ir panašiai).</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Matydami piktnaudžiavimo galimybę taikyti įkainį už konsultaciją, galimybė konsultuoti nustatoma tik sudėtingesnio pobūdžio notarinių veiksmų atvejais. Kartu pažymėtina, kad, vadovaujantis Metodikos 8 punktu, į įkainį įtraukiamos sąnaudos ir už atliekamų notarinių veiksmų prasmės ir pasekmių išaiškinimą asmenims, kurie kreipiasi dėl notarinių veiksmų atlikimo.</p>
--	--	---

